

Malte Ystrøm Madsen
udviklingskonsulent i Kirkefondet

Episodisk eller fast frivillighed?

”Vi skal fokusere på organisering frem for organisation”, sådan sagde min underviser på Diplom i ledelse, da han gennemgik den amerikanske organisationsteoretiker Karl Weick. For Weick er der nemlig kun et fokus: Det skal give mening!

Episodisk frivillighed stiger

Forskning og undersøgelser (bl.a. CF-SA's frivilligrapport) viser, at flere og flere frivillige beskriver deres frivillighed som episodisk. Den episodiske frivillighed kan både være i foreninger, organisationer eller i mere netværksbaseret regi, men fælles for den episodiske frivillighed er, at den er kortvarig og ofte forbundet med det at løse en specifik opgave. Groft sagt er det de unge under 30 år i de større byer, der laver episodisk frivilligt arbejde, mens den ældre befolkning på landet er frivillige i de samme organisationer over en årrække. Men den episodiske frivillighed stiger i alle aldersgrupper og i hele landet.

I mange større organisationer og foreninger har man organiseret sig omkring fast og kontinuerlig frivillighed. Det gælder også folkekirken. Her har vi menighedsrådsarbejde, økonomiansvar, kontaktpersoner og løbende driftsopgaver forankret i en fast organisation, men hvordan kan dette kombineres med det episodiske?

Organisering fremfor organisation

Weick vil sige, at vi skal fokusere på organisering frem for organisation. Før i tiden havde vi brug for et ”top down”-organisationsdiagram med tydelige kasser, afgrænsede fagligheder, arbejdsopgaver og arbejds gange. I dag går fagligheden på tværs af viden og tid, og opgaveløsningen kræver en

større kompleksitet, specielt i folkekirken. Hvis vi stædigt holder fast i organisationskasser, frivilligroller, møde-strukturer og faste arbejds gange, så udelukker vi den episodiske frivillighed. Formår vi til gengæld at skabe fleksible rammer, som folk kan skabe menighed i, i kortere eller længere perioder, så vil vi kunne gøre det langt mere attraktivt at blive frivillig i folkekirken. Men det kræver, at vi tør at give slip og lade de frivillige være med til at definere projekterne, rammerne og deres egen rolle.

Det kan være via spørgsmål som: Hvorfor skal vi lave dette arrangement? Hvor tit skal vi mødes? Hvor ofte skal vi lave arrangementet? Hvad synes I er sjovt ved at lave netop dette? Kender I nogen, som har lyst til at lave noget i den stil?

Hvis vi på forhånd har defineret svarene på alle disse spørgsmål, får vi de frivillige, som vi fortjener. Dem, som træder ind i de rammer, som der er, og udfylder de roller, som skal gøres. Dem som sætter stolene op på samme måde hver gang, og som ikke sætter spørgsmålstegn ved, om vi kunne gøre det anderledes. Det er der bestemt ikke noget galt med, men det taler ind i den faste frivillighed. Da der ikke skabes det ejerskab, som den episodiske frivillighed kræver. Det at kun-

ne spejle sig i opgaverne, fordi det giver mening for mig i en periode.

En anden måde at være kirke på

En landsdækkende undersøgelse af unge voksne lavet af Folkekirken Vesterbro viser, at der er stor forskel på, hvordan man er frivillig som 16-22-årig og som 25-32-årig. Det er en anden måde at deltage i arrangementer på, og en anden prioritering af tid. Yderligere opfattes sagen/arrangementet ofte vigtigere end organisationen. Organisationen giver ikke mening i sig selv, men det gør det at lave en indsamling, holde samtalegrupper eller arrangere fastelavn for de lokale institutioner. Hvor identitet før var tilknyttet organisationen, er det i dag i højere grad den konkrete sag eller arrangement, som man knytter sin frivillighed op på. Vi bør derfor være opmærksomme på udviklingen og på de udfordringer, der skabes, når det frivillige engagement forandres. For det er en anden måde at lave kirke på. En anden måde at lave aktiviteter på. Det er en anden måde at lede på, en anden måde at bruge ressourcer på og en anden måde at danne relationer på. Det episodiske er et grundvilkår, som påvirker vores måde at skabe menighed på og vores måde at være kirke på. ■

